

РЕШЕНИЕ

№ 13057

гр. София, 14.04.2025 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Трето отделение 55 състав, в
публично заседание на 18.03.2025 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Диана Стамболова

при участието на секретаря Антонина Бикова, като разгледа дело номер **2865** по описа за **2024** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 145 – чл. 178 от Административно-процесуалния кодекс (АПК), във връзка с чл. 118 от Кодекса за социалното осигуряване (КСО).
Образувано е по жалба от Г. М. П. чрез адвокат Л. Б. срещу Решение № 2153-21-13/01.02.2024г. на Директора на ТП на НОИ С. - град, с което е оставена без уважение жалба вх. № 1012-21-710/19.07.2023г. от Г. М. П. срещу Разпореждане № [ЕГН]/47 от 16.06.2023г. на длъжностното лице по пенсионно осигуряване като неоснователна. Излагат се доводи, че решението и потвърденото с него разпореждане са незаконосъобразни, тъй като са издадени при допуснати съществени нарушения на процесуалния закон и неправилно приложение на материалния закон. Сочи се, че с обжалваното разпореждане необосновано не е признат за положен при условията на втора категория труд осигурителния стаж за периода от 30.07.2010г. до 19.04.2021г., през който жалбоподателят е работил на длъжност "сътрудник охрана ПСЛ" и "сътрудник охрана ПСПРБ" на "Летище София" ЕАД и за периода от 20.04.2021г. до 07.04.2023г., през който е работил на длъжност "сътрудник охрана ПСПРБ" в "Соф Кънект" АД. Жалбоподателят твърди, че извършваната работа е била непосредствено в среда на йонизиращи лъчения, а съгласно данните в регистъра на осигурените лица, работодателят "Летище София" ЕАД, впоследствие "Соф Кънект" АД за продължителността на осигурителния стаж, придобит при него от лицето, го е осигурявал при условията на втора категория труд, поради което посочения период следва да бъде зачетен от втора категория труд. Иска се отмяна на оспореното решение и потвърденото с него разпореждане и преписката да се изпрати на административния орган с указание за ново произнасяне по жалбата и зачитане на осигурителния му стаж за претендирания период от втора категория труд. В съдебно заседание жалбоподателят се явява лично и се представлява от адвокат Л. Б., които

поддържат подадената жалба по изложените в нея съображения. Претендира се присъждане на направените разноски, за които представя списък.

Ответникът - Директора на ТП на НОИ С. град, чрез юрк. Б. оспорва жалбата и моли същата да бъде оставена без уважение. Претендира присъждане на разноски по делото. Представя писмени бележки.

Административен съд София-град, като обсъди доводите на страните и събраните по делото писмени доказателства, приема за установена следната фактическа обстановка:

Административното производство е започнало по Заявление за отпускане на лична пенсия за осигурителен стаж и възраст при условията на чл.69б от КСО вх. № 2113-21-1965/07.04.2023г. от Г. М. П.. Към заявлението са приложени изискуемите документи по чл.2 от НПОС за преценка правото на пенсия в това число и издадени от "Летище София" ЕАД образец УП-3 № 100-1072 от 2.01.2014г., съответно удостоверение обр.УПЗ № 200-884 от 05.11.2021г. и от "Соф Кънект" АД образец УП-3 № 300-0164 от 03.04.2023г. В представения образец е отразен осигурителен стаж, положен от Г. М. в Летище С. ЕАД от 16.12.2002г. до 19.04.2022г. на следните длъжности: "сътрудник охрана ОНР" за периода 16.12.2002г.-30.07.2010г., "сътрудник охрана/ПСП" за периода 30.07.2010г.-01.04.2011г., "сътрудник охрана/ПСПРБ" за периода 01.04.2011г.-19.04.2021г. В представения образец УП-3 № 200-884/05.11.2021г. в забележка е посочено, че длъжността „Сътрудник охрана/ПСП" от 30.07.2020г. до 01.04.2011г. и „Сътрудник охрана/ПСПРБ" от 01.04.2011г. до 19.04.2021г. е втора категория на основание чл.2 т.12 от НКТП /постоянно в среда на йонизиращи лъчения/ и чл.9, ал.20, т.13 от Инструкция №13 за прилагане на НКТП /работещи с рентгенови апарати/. В удостоверението са цитирани карти № 178 и № 197 за оценка на риска на работното място за отдел "Проверка сигурност на пътници и ръчен багаж" и отдел „Проверка за сигурност на лицата" R I преобладаващ“.

След извършена преценка на представените доказателства, длъжностното лице по пенсионно осигуряване е приело, че не е налице основание за категоризиране на осигурителния стаж на Г. М. за периода 30.07.2010г. – 19.04.2021г., положен на „Летище София" ЕАД като „сътрудник охрана/ПСП" и „сътрудник охрана/ПСПРБ" от втора категория труд. С оглед преценка на категорията труд, с уведомително писмо № 1012-21-710#1 от Г. М. П. е изискано да представи длъжностна характеристика и друга първична документация за периода 20.04.2021г. до 06.04.2023г. вкл., като и „Карта за оценка на риска на работното място № 178", цитирана в представеното от лицето удостоверение № 200-884/05.11.2021г.

В хода на административното производство от страна на лицето са представени: копие на допълнително споразумение № 499/08.07.2010г., длъжностна характеристика от 07.07.2010г. за длъжността "Сътрудник охрана" в Отдел "Проверка за сигурност на лица", Дирекция "Охрана и сигурност", длъжностна характеристика от 31.01.201 г. за длъжността "Сътрудник охрана" в "Отдел "Проверка сигурност на пътници и ръчен багаж", Дирекция "Сигурност", длъжностна характеристика от 15.05.2012 г. за длъжността "Сътрудник охрана" в Отдел "Проверка сигурност на пътници и ръчен багаж", Дирекция "Сигурност" и длъжностна характеристика от 20.06.2017г. за длъжността "Сътрудник охрана" в Отдел "Проверка сигурност на пътници и ръчен багаж", Дирекция "Сигурност".

С оспореното Разпореждане № [ЕГН]/47 от 16.06.2023г. на длъжностното лице по пенсионно осигуряване е постановен отказ за отпускане на лична пенсия за осигурителен стаж и възраст при условията на чл.69б, ал.1-2 от КСО на Г. М. П.. Прието е, че към датата на подаване на заявлението 07.04.2023г. жалбоподателят е навършил 59 години 00 месеца и 05 дни и по представените документи за осигурителен стаж и данни от РОЛ по чл.5, ал.4, т.1 от КСО е признат такъв : от първа категория труд: 04г. 07м. 00д.; от втора категория труд: 02г. 06м. 11д. и от

трета категория труд: 33г. 05м. 13д., като съгласно чл.104 от КСО общият осигурителен стаж, превърнат към трета категория труд възлиза на 44г. 03м. 02д.; Сборът от осигурителния стаж и възрастта е 103 точки /103г. 03м. 07д./. След извършена преценка на представените доказателства, длъжностното лице по пенсионно осигуряване е приело, че не е налице основание за категоризиране на осигурителния стаж на Г. М. за периода 30.07.2010г. – 19.04.2021г., положен на „Летище София” ЕАД като „сътрудник охрана/ПСЛ” и за периода 20.04.2021г.–07.04.2023г., „сътрудник охрана/ПСЛ” от „Соф Кънект” АД от втора категория труд и.

С оспореното в настоящото производство Решение № 2153-21-13/01.02.2024г. Директорът на ТП на НОИ С. - град е приел, че от съдържащите се в административната преписка доказателства не се установява наличието на предпоставките по чл.2, т.12 от Наредбата за категоризиране на труда при пенсиониране /НКТП/ за категоризиране на положения от Г. П. осигурителен стаж като „сътрудник охрана /ПСЛ “ и „сътрудник охрана /ПСЛ” на „Летище София” ЕАД за периода 30.07.2010г. - 20.04.2021г. и като „сътрудник охрана /ПСЛ” в „Соф Кънект” АД за периода 20.04.2021г. - 07.04.2023г от втора категория труд, като длъжностното лице по пенсионно осигуряване правилно е категоризирало труда от трета категория труд. Така решаващият административен орган достигнал до извода, че предявената от Г. П. жалба следва да бъде отхвърлена, а атакуваното разпореждане, като правилно и законосъобразно да бъде потвърдено.

С оглед изясняване на делото от фактическа страна е допусната и приета, без оспорване от страните, съдебно-техническа експертиза /СТЕ/, изготвена от А. А. инженер-физик в Националния център по радиобиология и радиационна защита (НЦРПЗ) -гр. С.. Експертът декларира, че в качеството си на дългогодишен старши инспектор в отдел „Държавен-здравно радиационен контрол“ многократно е проверявала „Летище София” ЕАД, отдел „Сигурност“ и конкретно работниците и служителите, работещи с рентгенови апарати за пролъчване на багаж. Според вещото лице рентгеновите уредби на „Летище София” ЕАД са над 40 на брой и почти всички се обслужват от служители непосредствено намиращи се около тях. Всички служители, заемащи тази длъжност се категоризират съгласно раздел V „Категоризация на лица при професионално облъчване“ от Наредба за радиационна защита. От заеманите длъжности прави извод, че П. е работил непосредствено до рентгеновата уредба, обслужвайки заминаващите пътници и по вътрешни правила за отдел „Сигурност“ служителят е извършвал и физическа проверка на пътниците. Според заключението на СТЕ Г. П. е категоризиран като служител, работещ с източници на йонизиращи лъчения, а от гледна точка на радиационната защита, всяко облъчване от йонизиращо лъчение над естествения радиационен фон увеличава риска от развитие на вредни за здравето ефекти. При оценка на риска с цел категоризацията на персонала се взема предвид както реализираното облъчване, така и възможността такова да се случи.

По искане на жалбоподателя в качеството на свидетели са разпитани З. З. Д. и З. Ф. Д..

Свидетелят З. З. Д. твърди, че познава Г. П. от дълги години като колега, с когото са работили на летището от 2011г. През този период от 2011г. П. е извършвал проверка на пътници и ръчен багаж, а свидетелят е бил сътрудник охрана и супервайзър, като тези длъжности се изпълняват на едно и също място, на пункта за проверка. На този пункт има четири позиции. Първата се намира непосредствено до самия рентген, на около половин-един метър се стои от тунела. Там се поставят багажите на пътниците и се проверяват бордните карти. Следващата позиция е след рамковия детектор, който е пак на около половин метър от самия рентген. Там се следи за преминаването на пътниците. Третата позиция е човек, който седи на рентгеновия апарат и четвъртата е от другата страна на тунела, който проверява багажа. През цялото работно време служителите имат ротация на 20 минути. Според свидетеля на 20 минута рентгенът те изхвърля и трябва да влезе друг оператор със своя парола. През цялата смяна всички са там. Работното място

е там и режимът на работа е денонощен. Може да напуснат само ако има евакуация, бомбена заплаха или пожар, но за около десет години това се е случило веднъж или два пъти. По друга причина не може да напуснеш пункта за проверка тъй като пътници минават денонощно. През нощта, дори да няма полети се седи там и се охранява самата зона. От първа до четвърта позиция са на не повече от метър от рентгена.

Свидетелят З. Ф. Д. заявява, че познава Г. П. от работното си място на летище С.. От 19.06.2017-2018г. до миналата година, до опита му за пенсиониране са работили заедно и на една и съща длъжност – сътрудник охрана на летище С., като рентгенови оператори. Излага, че работното им място изисква пет позиции, през които се въртят на четирите, а на петата стои супервайзър, който е с надзорни функции. Първата позиция е пред рентгена и се обяснява на пътниците как да могат да преминат през детекторната рамка и как да бъде подреден багажа, тъй като има изисквания за течности, които трябва да се пакетират в пликчета, самостоятелно пуснати, ако има специфични храни също се пускат по определен начин. Втората позиция е пред самата рамка. Третата позиция е човекът, който интерпретира рентгеновите изображения, четвъртата е човекът, който подава багажа от рентгена на самите пътници. Всички позиции са в непосредствена близост до рентгеновата машина. Ротацията се спазва и се прави на около 20 минути. Работят на осемчасови смени. През това време регламентирани почивки няма, но за физиологични нужди се налага. Няма други задължения. Обходи и проверки на общи части на летището не правят, това се контролира от гранични войски. Може само при бедствие, аварии и бомбени заплахи да напуснат, но за този период, в който е работил са имали само един случай на бомбена заплаха.

Въз основа на така установената фактическа обстановка, съдът направи следните правни изводи: Жалбата е депозирана в срок, от надлежна страна и същата е процесуално допустима.

Разгледана по същество е основателна.

Съгласно чл. 168, ал. 1 АПК съдът преценява законосъобразността на оспорения административен акт на всички основания по чл. 146 АПК, а именно: дали актът е издаден от компетентен административен орган и в установената форма, спазени ли са административнопроизводствените правила и материално-правните разпоредби по издаването му, съобразен ли е актът с целта на закона.

Проведено е надлежно оспорване по административен ред на оспореното разпореждане. Решение № 2153-21-13/01.02.2024г. на Директора на ТП на НОИ С. - град, е издадено от компетентен орган – директор на ТП на НОИ – С. град, съгласно чл. 117, ал. 1, т. 2, б."а" КСО и в предвидената от закона форма – чл. 117, ал. 3 КСО. Разпореждане № [ЕГН]/47 от 16.06.2023г. на длъжностното лице по пенсионно осигуряване, е издадено от компетентен орган-длъжностно лице ПО, в НОИ ТП С. град, Дирекция „Пенсии“. Същото е в писмена форма и съдържа правни и фактически основания, поради което е обосновано и мотивирано и не се констатира нарушение на административните правила, обосноваващи неговата незаконосъобразност.

Обжалваното решение е постановено при неправилно приложение на материалния закон.

Спорният по делото въпрос е правен и той е дали положения труд от жалбоподателя като “сътрудник охрана /ПСЛ “ и “сътрудник охрана /ПСПРБ” на „Летище София” ЕАД за периода 30.07.2010г. - 20.04.2021г. и като “сътрудник охрана /ПСПРБ” в „Соф Кънект” АД за периода 20.04.2021г. - 07.04.2023г. следва да се приеме за осигуриелен стаж от втора категория труд.

Съгласно на чл. 2, т. 12 от Наредбата за категоризиране на труда при пенсиониране от втора категория е трудът на работници, специалисти и ръководни служители, работещи постоянно в среда на йонизиращи лъчения /СЙЛ/, без включените в чл.1, т.5 и 6.

Съгласно чл. 9, ал. 20 от Инструкция № 13/31.10.2000г. за прилагане на Наредбата за категоризиране на труда при пенсиониране, издадена от Управителя на НОИ на основание §4 от

НКТП, е уточнено, че записът на цитирания чл. 2, т. 12 от НКТП обхваща работниците, специалистите и ръководните служители, работещи в среда на йонизиращи лъчения с радиоактивни вещества и други източници на йонизиращи излъчвания, включително и работещите по ликвидиране на последиците от дейността на ликвидираната фирма "Редки метали", както и част от персонала на АЕЦ „К.“ /без обхванатите с т. 5 и 6 на чл. 1 от наредбата/. Извършено е изброяване на длъжностите и производствата, които се отнасят към хипотезата на чл. 2, т. 12 от НКТП, като в обхвата на изброяването по т. 13 към ал. 20 попадат лицата, работещи с рентгенови апарати за пролъчване на багаж на митници, аерогари, гранични пропускателни пунктове.

От анализа на посочените разпоредби е видно, че от втора категория труд се категоризира труда на работещите с рентгенови апарати за пролъчване на багаж, които са непосредствено и постоянно в средата на йонизиращите лъчения, произвеждани от рентгеновата апаратура за пролъчване.

Съгласно чл. 9, ал. 21 от Инструкцията, участието в осъществяването на видовете работи и дейности по ал. 20 се доказва със: трудови договори; длъжностни характеристики, заповеди и други, регламентиращи задължения за работа; първична документация, доказваща плащания, свързани с реализирането на такава дейност. Към доказателствата за плащанията се включват и допълнителните възнаграждения за работа в среда с йонизиращи лъчения на основата на комплексното оценяване на условията на труд, ако балната оценка по елемент „йонизиращи лъчения“ е 70 и повече точки съгласно Наредбата за комплексно оценяване на условията на труд.

От събраните по делото доказателства в това число и от заключението на СТЕ се установява по несъмнен начин, че П. попада сред лицата, работещи с рентгенови апарати за пролъчване на багаж на митници, аерогари, гранични пропускателни пунктове. Съдът намира за необоснован извода на административния орган за липсата на изискуемата предпоставка по чл.2, т.12 от НКТП за категоризиране на труда на жалбоподателя като „сътрудник охрана ОНР/ПСП“ и " сътрудник охрана ПСПРБ" в „Летище С. ЕАД“ и „Соф Кънект“ АД, а именно постоянна работа в среда с йонизиращи лъчения.

От анализа на преките задължения, предвидени в длъжностните характеристики за заеманите от Г. М. П. длъжности, свързани с осъществяваната от жалбоподателя трудова функция по осигуряване сигурността на летище С., може да се направи категоричен извод, че дейността му попада в обхвата на чл.2, т.12 от НКТП и чл.9, ал.20, т.13 от Инструкция №13/31.10.2000г. Задълженията му са свързани с използването на устройства с йонизиращо лъчение. Според експерта инженер-физик в Националния център по радиобиология и радиационна защита, изготвил СТЕ, рентгеновите апарати на „Летище София“ ЕАД се обслужват от служители непосредствено намиращи се около тях, поради което всички служители, заемащи тази длъжност се категоризират съгласно раздел V „Категоризация на лица при професионално облъчване“ от Наредба за радиационна защита. Доколкото според длъжностната си характеристика П. е работил непосредствено до рентгеновата уредба, обслужвайки заминаващите пътници и е извършвал и физическа проверка на пътниците, той е категоризиран като служител, работещ с източници на йонизиращи лъчения, а от гледна точка на радиационната защита, всяко облъчване от йонизиращо лъчение над естествения радиационен фон увеличава риска от развитие на вредни за здравето ефекти.

По горните съображения настоящият съдебен състав намира, че в случая са налице отменителни основания по чл. 146, т.4 и т.5 от АПК, които обуславят незаконосъобразност на обжалвания административен акт, поради което следва да бъде отменен, а преписката бъде върната на административния орган за ново произнасяне по същество, съгласно дадените указания.

При този изход на спора ответникът следва да бъде осъден да заплати на жалбоподателя направените и претендирани разноски от 500 лева за СТЕ и 2400 лева за адвокатско възнаграждение – общо в размер на 2900 лева. Не са налице предпоставки за намаляването му поради прекомерност предвид разпоредбата на чл. 8, ал. 2 от Наредба № 1/2004 г. за минималните размери на адвокатските възнаграждения.

С оглед изложеното и на основание чл. 172 от АПК, Административен съд –София град, III отделение, 55 състав,

Р Е Ш И:

ОТМЕНЯ Решение № 2153-21-13/01.02.2024г. на Директора на ТП на НОИ С. - град, с което е оставена без уважение жалба вх. № 1012-21-710/19.07.2023г. от Г. М. П. срещу Разпореждане № [ЕГН]/47 от 16.06.2023г. на длъжностното лице по пенсионно осигуряване като неоснователна.

ИЗПРАЩА преписката на Директора на ТП на НОИ С. - град за решаване на въпроса по същество при спазване на дадените с настоящото решение указания по тълкуването и прилагането на материалния закон.

ОСЪЖДА ТП на НОИ-С. град да заплати на Г. М. П., ЕГН [ЕГН] сумата в размер на 2900 /две хиляди и деветстотин/ лева представляващи съдебни разноски.

РЕШЕНИЕТО може да се обжалва с касационна жалба пред Върховен административен съд на Република България в 14-дневен срок от съобщението до страните за постановяването му.

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪДИЯ: